

ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ ЗА ПОДАТКАМИ Й ОBOB'ЯЗКОВИМИ ПЛАТЕЖАМИ

ХОЗЯШЕВ Олексій, здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: розглянуто методичні підходи щодо організації внутрішнього контролю розрахунків підприємства з бюджетом за податками й обов'язковими платежами, які допомагають забезпечити дотримання законодавства, мінімізувати податкові ризики та уникнути штрафів.

Ключові слова: контроль, розрахунки з бюджетом за податками й обов'язковими платежами, методика, внутрішній аудит.

Контроль розрахунків підприємства з бюджетом за податками та обов'язковими платежами є ключовим елементом корпоративного податкового менеджменту, що дозволяє оптимізувати податкову діяльність підприємства. Основною метою внутрішнього контролю цих розрахунків є забезпечення дотримання вимог податкового законодавства, а також мінімізація ризиків санкцій і фінансових втрат.

Основні етапи контролю розрахунків підприємства з бюджетом за податками й обов'язковими платежами можуть включати наступні кроки:

- 1) організація податкового контролю;
- 2) аналіз податкових зобов'язань;
- 3) перевірка облікових записів;
- 4) моніторинг податкової звітності;
- 5) проведення внутрішніх аудитів;
- 6) оцінка податкових ризиків;
- 7) взаємодія з податковими органами;
- 8) ведення податкового календаря.

Деталізуємо зазначені заходи. Зокрема, при організації податкового контролю необхідно визначити відповідних осіб, наприклад: бухгалтера, працівника фінансового відділу (фінансового директора) або внутрішнього аудитора, яким делегуються повноваження щодо попередження, виявлення та усунення недоліків як у діяльності суб'єкта підприємництва, так і під час

створення фінансової, управлінської, податкової та інших видів звітності [1]. Обліковці розробляють політику підприємства і процедури на ділянці податкового обліку, встановлюють чітку систему звітності та контролю строків сплати податків.

З огляду на те, що контроль є однією з основних функцій управління і об'єднує різні види управлінської діяльності, то при його організації необхідно здійснювати аналіз інформації про процеси і результати діяльності суб'єкта господарювання [2]. У цьому аспекті бажано регулярно аналізувати податкові зобов'язання підприємства, оцінювати відповідності фактичних податкових розрахунків законодавчим нормам; перевіряти правильність застосування податкових ставок та податкових пільг.

При перевірці облікових записів необхідно проводити ревізію податкових документів (накладних, рахунків-фактур, договорів); зіставляти дані податкової звітності з бухгалтерськими даними, а також здійснювати контроль податкової реєстрації податкових накладних.

Моніторинг податкової звітності повинен включати перевірку правильності складання податкових декларацій і розрахунків; аналіз наявності податкових переплат чи недоїмок; моніторинг співвідношення відображення інформації у обліковій та податковій звітності.

Внутрішній контроль передбачає періодичні перевірки податкових операцій і розрахунків; оцінку системи внутрішнього контролю щодо податків, а також виявлення та усунення помилок у податкових розрахунках.

Важливим при організації контролю розрахунків з бюджетом за податками й обов'язковими платежами є оцінка податкових ризиків. Аналіз податкових ризиків в перевірочній роботі (документальні перевірки) буде проводитися саме з точки зору загальної системи оподаткування [3]. Також проводиться ідентифікація поточних податкових ризиків (штрафи, пені); аналіз податкових наслідків за неправомірні операції; обґрунтування заходів для зниження ризиків (податкове планування, оптимізація процесів).

Окремою складовою організації внутрішнього контролю розрахунків

підприємства з бюджетом за податками й обов'язковими платежами є налагодження взаємодії з податковими органами, наприклад: підтримку актуальних контактів з податковими органами; оперативне реагування на запити, перевірки, листи від податкової служби та управління спірними питаннями та підготовка пояснень або скарг за потреби.

Для підприємств, які здійснюють поточний контроль розрахунків з бюджетом за податками й обов'язковими платежами доречно розробляти податковий календар за всіма платежами та у розрізі кожного податку. Контроль за подачею податкових декларацій та сплатою податків здійснюється відповідно до складеного графіку. У ньому зазначають дедлайн проведення оплати податків та подання податкової звітності. Безсумнівним плюсом є автоматизація процесу нагадування про строки [4].

Зазначена методика внутрішнього контролю спрямована на попереджувальний характер визначення, своєчасності та повноти сплати податкових зобов'язань, що спрямоване на зниження ризиків, пов'язаних із негативними наслідками порушення вимог податкового законодавства.

Література:

1. Шерстюк О.Л. Методика внутрішнього контролю розрахунків підприємства за податками та іншими обов'язковими платежами. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2023. Вип. 55. С. 67-76. URL: <http://vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2023/55-2023/11.pdf>
2. Євдокимов В.В. Взаємозв'язок бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю в управлінській діяльності підприємства. URL: <http://ven.ztu.edu.ua/article/viewFile/82676/86064>
3. Золотарьова М. основні податкові ризики підприємства. URL: https://biz.ligazakon.net/analytcs/227546_osnovn-podatkov-riziki-pdprimstva
4. Ткачик Л.П. Особливості функціонування корпоративного податкового менеджменту. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2013-12_0-pages-333_338.pdf

Abstract: *the study examines methodical approaches to the organization of internal control of the company's calculations with the budget for taxes and mandatory payments, which help to ensure compliance with the law, minimize tax risks and avoid fines.*

Keywords: *control, calculations with the budget for taxes and mandatory payments, methodology, internal audit.*

*Науковий керівник – ЛУГОВА Ольга,
канд. екон. наук, доцентка кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*